

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La
Abonament lunar

pentru Maiu st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea dăruului „TRIBUNA“.

Dinamita contra memorandumului
Românilor.

Chiar și din atitudinea foilor „Egyetértés” și „Magyar Hirlap” și altele față de memoriul s'a putut vedea, că în sinul șovinistilor se plănuiesc și cu acest privilegiu ceva contra Românilor.

Cine este în stare să cuprindă cu vederile sale situațiunea politică a Românilor din țările ungurești, nu va fi însă deloc surprins de posibilitatea unei astfel de plănuiri.

De ani îndelungați concetățenii nostri maghiari se abuciumă să împedecă apropierea Românilor de Monarch, să sugrume glasul apelului lor. Cu tot privilegiul, și cu toate mijloacele ei caută să facă între Români nepopular apelul la Coroană; își dau silința să prezenteze într-o lumină cât mai vie „ingratitudea” Vienei față de sacrificiile ce Români aduseră în timpuri grele. Și câte toate de felul acesta, numai ca să dovedească Românilor, că zadarnică e străduința lor de a se înfățișa cu memorii înaintea Monarchului.

Ear' când ei au băgat de seamă, că toate sluciumările nu folosesc nimica, că este greu a orbi vederea politică a Românilor, și că este lucru anevoios să tragă „pe sfoară” pe Români, s'au gândit la zădărnicea intențiunii Românilor pe altă cale.

Mai întâiu concetățenii nostri maghiari au renunțat de a se pune față în calea Românilor la Monarch. Au părăsit zelul de a produce între Români disgust pentru Tron și pentru Coroană, au abandonat și argumentul, că procedura Românilor ar fi neconstituțională, și au admis, că Tronul, Coroana, este factorul suprem constituțional, la care cetățenii se pot, au drept a se adresa în extrema necesitate.

Dar' toate aceste concetățenii nostri maghiari n'au prea avut curajul să le spună ei înșiși pe față. Au căutat deci chipuri și feluri ca ce nu spun ei — să li-se comunice Românilor indirect și prin mijlocirea Românilor, cu un mic, dar' foarte semnificativ adaus: adresarea la Tron să se facă la timp oportun.

Apucătura n'a fost tocmai rău aleasă. S'au găsit și între Români — căci nu sântem nici noi toți grâu ales — oameni naivi și lesne creșători, care au luat această oportunitate drept ban bun și se părea întrun timp că are să se facă treabă cu dînsa.

Se părea numai!

Căci bărbați cu ochi pătrunzători au vădit care este ținta oportunității: Români să o tot aștepte, ear' ea se nu mai sosească; în dosul ei însă concetățenii maghiari s'și continue liniștiți treburile politice, până când Români se vor pomeni încungiuși și slăbiți de toate părțile și până când se vor vedea, că sînt foarte bine pregătiți — pentru o supunere, o înșelăciune necondiționată.

Concetățenii maghiari, încurajați prin oareșicare succese aparente ale oportunității între Români, începuseră a dormi mai liniștiți, și cu toate-că pentru consecuență mai tunau câte odată cu tunetele lor obicnuite, începuseră a se împrieteni cu idea, că în sfîrșit și Români se vor face „cuminte”, se vor lăsa de „agitațiuni” și de „ultraism” și se vor face „patrioți” în înțeles maghiar.

Cât de mare le fu decepțiunea, când într-o bună dimineață se vădură dinaintea faptului, că „oportunitatea” este spulberată în toate vînturile și că din ea n'a mai rămas decât aducerea aminte!

Mare supărare în ceata „patrioților”, căci perdură o iluziune atât de mare, de dulce, dar' nu mai era mod de a schimba situațiunea creată pe neașteptate pentru ei. Unica mîngăiere, care se mai nutria în unele părți, a fost, că între Români se vor afla totuși oameni, care se zădărnicească cu neînțelegeri, cu discordie, ceea-ce nu s'a putut zădărnici prin „oportunitate”.

Și condeiele s'au și pus în mișcare.

Și ele au început a vîrta negreală cu prisosință, dar' numai spre a face ridicoli pe acei ce le purtau și spre a picura cu abundență amarul în sufletele acelora, care dela stratagemă din urmă așteptau succese strălucite.

Amarul acesta a fost venin; el înveninează și face ca cei înveninați de dînsul s'și peară cumpetul și s'și iee refugiul la violențe.

Telegrama primită aseară dela Baia-mare este argumentul cel mai evident și mai convingător, că șovinismul maghiar este decis a părăsi toate reser-

vele și a lua pozițiune față față cu mergerea Românilor la Monarch. Violența șovinismului maghiar însă, ca să fie plausibilă, are trebuință de scandal.

Amănuntele ce găsim în foile patriotice despre aceste atentate cu dinamită sînt următoarele:

Primul atestat s'a întîmplat în dimineața zilei de 5 Maiu. Atentatul era îndreptat în contra lui Fábian Lajos, ofician la ocnă, un om care se purta foarte aspru cu toți subalternii sei, cari — scrie „Magyar Hirlap” — au voit în chipul acesta s'și răbune asupra lui. Cartușele de dinamită le-au așezat la rădăcina unui arbore din apropierea casei. Au aprins apoi fitilul și au fugit. Se auî atunci o detunare mare. Casa s'a tremurat din temelii, toate ferestrele s'au spart, tablourile și toate lucrurile atîrnate de zid au căzut jos. S'au spart pînă și ferestrele celorlalte case din apropiere. Casei oficianului de altfel nu i-s'a întîmplat nici o stricăciune.

Celalalt atestat s'a servit în noaptea aceleiași zile. Jumătate din casa notarului Papp Zsig a fost aruncată în aer. Foile șoviste spun, că Români ar fi comis și acest atestat, pentru-că se se răbune pe notarul, care a „pus la locul lui” pe Dr. Vasile Lucaciu. Recunosc de altfel, că administrația protejază pe notarul, care fusese suspendat de un an și mai bine, și contra reîntegrării căruia a protestat comuna întreaș, deoarece-ce este nu numai un slugă al Ungurilor, dar' și un om care își bate joc de legi în detrimentul sătenilor. Autor al acestui atestat „M. H.” spune că ar fi Stefan Ötvös, ear' autor intelectual proprietarul Babiei, care ar fi fîgăduit o casă lui Ötvös, dacă va scăpa comuna de notarul lui. Ambele atentate s'au servit cu dinamită luată dela erar.

Șovinismul maghiar este stăpîn al puterii politice, ear' când cineva este în posesiunea puterii politice, scandalurile vor fi legiuni, numai lipsă de conștiință să fie cum este la noi. Dar' Români nu sînt iubitori de scandaluri. Și fiindcă nu sînt, ei se caute a le zădărnici cât mai grabă prin aceea, că vor pleca fără amănare la Viena.

Români trebuie să dovedească și cu ocașiunea aceasta, că în cugetarea lor politică sînt superiori concetățenilor lor maghiari. Și o vor dovedi aceasta în modul cel mai strălucit, când prin bărbăție și judecată sănătoasă își vor potrivi lucrurile astfel, ca șovinismul să rămână cu scandalurile înscenate de dînsii și după dînsule cu rușinea, — fără de a fi putut strica cauzei române.

Bărbăției și înțelepciunii, isbînda îi este asigurată.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 30 Aprilie st. v.

Conferență episcopescă.

Alaltaieri s'a ținut în Buda-pesta sub presidul principelui-primate Claudin Vaszary o conferență episcopescă, la care au luat parte toți episcopii romano- și greco-catolici, afară de episcopul Dessewffy dela Timișoara și Meszlényi dela Sătmar. Conferența a pertractat trei obiecte: Afacerea iubileului încoronării Monarchului, afacerea iubileului Papei și în fine cestiunea botezurilor din căsătorii mestecate. Relativ la aceasta din urmă primetele a referat despre rezultatul călătoriei sale la Roma.

Schimbarea de cabinet în Italia.

Din Roma se telegrafează, că Giolitti, fiind însărcinat cu formarea cabinetului, a compus lista ministerială în următorul chip: Giolitti presidiu și interne; Blanc externe; Ellena tesaur; Sonnino finance; Lacava lucrări publice; Marchiori agricultură; Bonacci justiție; Martini instrucție, Marselli război. Se vorbește, că Rudini, Grimaldi, Nicotera și Zanardelli au sfătuit pe regele să cheme la guvern pe Crispi, căci dînsul este și acum șeful recunoscut al opoziției. „Tribuna” din Roma desminte scirea, că baronul Blanc ar fi designat de ministru de externe. „Messenger” află, că Brin va fi numit ministru de externe. „Agenzia Stefani” anunță, că toate scirile în această privință sînt încă premature.

Revisuirea constituției în Belgia.

Se telegrafează din Bruxella cu data de 10 Maiu a. c.: Camera a primit revisuirea articolului din constituție despre numărul senatorilor cu 68 contra 47 voturi. Asemenea a primit și articolul, prin care se acordă m'oștenitorului de tron un vot în senat cu 87 contra 19 voturi. Articolul despre căsătoriile prinților din casa regală a întrunit 103 contra 2 voturi. În sfîrșit s'a pus sub revisuire articolul despre succesiunea la Tron, dar' nu s'a votat încă.

Altă telegramă anunță, că s'a mai votat revisuirea articolului, prin care Belgia este împărțită în 9 provincii. Mai departe a fost primit cu 78 contra 47 voturi articolul, prin care se introduce așa numitul *referendum* al regelui. Articolul despre revisuirea alegerilor de

deputați a fost respins, dar' s'a primit cu 78 contra 32 voturi articolul despre re alegerea obligatorie a deputaților numiți ministri.

Alegerea medicului ovreu în Hațeg.

Relativ la actul de alegere rușinos, ce s'a întîmplat în orașul românesc Hațeg la 13 Aprilie n., despre care alegere am publicat un raport în nr. 77, primim astăzi două întimpinări: una dela domnul Nicolae Sanzian, membru în reprezentanța orășenească, și dela dl Dr. Iosif Tureu, medic practic în Viena.

Cetitorii nostri știu, că meritul cestiunii e, că unii membri români ai reprezentanței orășenești din Hațeg s'au alăturat pe lîngă minoritatea maghiară-ovreiască și au făcut astfel posibilă alegerea de medic orășeneș a unui Ovreu în contra candidatului român pe deplin calificat.

Dintr-o epistolă mai lungă a dlui Sanzian extragem următoarele:

Autorul corespondenței, după-ce face o descriere, arată, că Români ca majoritate absolută au contribuit cu 4 voturi la reușita unui Semit, și apoi mă atacă personal, afirmînd cu toată siguranța, că și eu sînt între cei patru vîndători, — din motivele, că au vădit intrînd la mine pe Dr. Meskó și Dr. Székely și că m'a vădit vorbind cu căpitanul orașului.

Medicii acestia însă eu i-am chemat la casa mea și înainte și după aceea în cauză de morb, căci aveam o fetiță bolnavă în vîrsat, ear' un băiat suferia greu de plumăni; în atare ca ca părinte, la cine să alerg după ajutor?

Că am vorbit cu căpitanul orașului nu este concluziune, că eu trebuie să votez cu el, — pentru-că el nu dispune peste mine și peste dreptul meu, ci din contră este supus reprezentanței opidane.

Poate am vorbit, pentru-că în viața mea nu am fost omul, care să încungur pe cineva, ori să invidiez pe cineva. Îmi place să trăiesc cu orîșice în concordie, nu sînt omul partidelor, nici al împăcherilor.

M'am mirat, — întrebîndu-mă, — cum viu eu suspiciunat, ba mai mult afirmat, că am votat cu Jidanul? când eu, care am experiat lipsa unui medic de Romîn și am dorit din inimă a ave în mijlocul nostru o atare persoană, care, înainte de a cunoaște concursurile intrate, am scris mai multor medici români, îndemnîndu-i să concureze.

Apoi după-ce am vădit petițiunile concursuale și am aflat, că este și un Romîn concurent, și încă omul nostru, am făcut propunerea la mai multe persoane a convoca o consfătuire. Eu am participat la conferența convocată de domnul Baci și Bontescu, Eu am propus a se face cererea de votare sub-

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Plopul și Tufa.

— Fabulă. —

De

Tr. I. Magler.

Într-o luncă nînsă, cu verdeață și cu flori,
Cresceau odinioară tot felul de arbori:
Erau: căstani sălbatici, ce rodesc maroane,
Mulți paltini și stejari, cu falnice coroane...
Erau, arini, răchite și era brădet,
Frasini, carpini și tei, ce-și leagă frunza n'cet.
Tot în aceea luncă, la-o parte oșebită,
Un plop crescuse falnic și-o tufă umilită,
Superbul plop însă, în truția sa cea oarbă
La toți acei arbori li-arunca câte o vorbă,
O vorbă de dispreț, și glumă necălită
Dintr'un cap deșert eșite și o glavă necioplită;
„Ba, că răchita sură, ce de țece coți crește,
De soboli pămîntul, dînsa îl păzește!...
„Carpinii și teii-s nisece prunci smeriți!...
„Eșgii și stejarii — locaș de vereriți!...
Și-așa-i tot împunge pe toți mai departe,
Cu vorbe de defaimă și glume nesărate;
Dintre toate fuse, înțepături cu spini
Avea mai mult să rabde tufa din vecini!
„O, s'armană tufă! — dicea 'n asaltul seu —
„Ce blăstăm e oare legat de capul teu?!
„Să stai în umilire, legată de pămînt.
„Unde nu te vede nici soarele, nici vînt!?

„Decât așa vîeșă, alături cu vermi,
„Mai bine foc mă mănec! Da, foc în miezul iernii!...
Așfel îi vorbi plopul, plin de vanitate
Ridînd arborii 'n hohot, de aproape și departe.
— „Dar' asta, că și asta — acum plopul grîsece —

„Făptura-ți prăpădită, de loc nu mă privesc!
„Ceea-ce nu-mi convine și-mi faci inima rea,
„E că ai crescut în apropierea mea!
„Căci făptura-ți umilită și respingătoare
„E nepotrivită lîngă falnica-mi splendoare!...
— „Ei, plopule nemernic”, — acum tufa grăi —
Ce nu-i putea mai mult batjocuri suferi —
„Cap sec, minte deșeartă și gură neînfrînată,
„Ce vești cusuri la alții și-a tale nici-odată!
„Dar' n'ai gândit tu oare, că ești un suflet mic,
„Și-n tine fală-i numai și alta ce, nimic?!...
„Nici rod și nici chiar umbră, ca alți arbori
nu dai,
„Dar' fală și truție destulă 'n tine ai;
„Și la ori-ce vînturi și viscole te 'ndoi,
„Și umilit te pleci tu mai tare ca noi!...
*

Suflete trufase și oameni de cei goi
Și 'n ziua de astăzi găsim între noi;
Se laudă pe sine, se 'naltă, se trufesc;
Pe alții îi defaimă și 'n prav îi terfelesc;
Ear' când la servîre un lucru este dat,
Ei, cei dintîi se 'ndoaie — vedem c'au re-

tirat!...

Cotocul tâlhar.

— Fabulă. —

Făpturile din lume sînt multe diferite;
Și-și au multe cărări, cunosc multe tertipuri!
Porturi și moravuri au ele felfurite,
Și lupta pentru traiu o poartă 'n multe chipuri!...
Un bătrîn cotoc aflase cu-a lui minte
Un modru de trăit, ușor și comod;
Că dînsul adevă, în loc șoareci de-a prinde,
Făcea noaptea visite prin cămări și pod!...
... Da, căci luminații, toți o spun așa,
C'aceia-i a lumii artă, iscusință;
Chipuri și mijloace, de vei scl afla,
Traiu plăcut și lesne, s'și faci cu putință!...
... Așfel și-acest cotoc, isteț, politicoș,
Demult a înțeles a lumii măiestrie;
C'a prinde șoareci — este greu și nevoios!...
... Va trăi el acum!... Căci arta el o
scie!...
*

Câte poduri și cămări, din vecini și de prin sat,
Toate dînsul le rotise, câte una rînd pe rînd!...
Cărnați, cărtaboși, slănină, câte dînsul a
mîncat,
Cine scie să le spună?!... Numai el va fi
sciind!...
Și tot așa ați ca mîne, mergea noaptea pe
rîcoare!...

... Într-o noapte ear' se duce în vecini la
o cămară,
Și cercînd prin întunerec, dă de-o oală cu
unsoră!
Saltă dînsul, când o vede!... Și se dă la
ospet eară!...
După-ce se face țest — și gîndia c'acum i-o fi,
Vrea dînsul s'și scoată capul, și s'și caute-
acum de drum,
... Ei, dar' du-te dacă poți!... Și mai scoa-
te-l dacă scii!?...
'L-a vîrit prea tare 'n oală!... Ce să fie-aci
acum?!...
Din cot în cot se țiresce, se smucește și se
'ntinde,
Dar' toate sînt înzadar! — și-acum sbiară
ca nebun!...
... În urmă-aude stăpînul!... Vai, el vine!
— și 'mi-l prinde!...
Ce s'a 'ntîmplat mai departe?!... Acea
nu v'o mai spun!

*
Cine munca cea cinstită și curată ocolesce,
Și în lucruri neiertate, în păcate se eufundă,
Căta timp mai merge, merge, se țiresce, se
țiresce,
Dar' e lucru sfînt ca crucea, că odat' tot
i-se 'nfundă!

Doine populare.

Frunză verde ogriteană
Mîndra mea e Domășniană
Tucu-i ochii și-o sprînceană.

Cât îi Sebeșu *) de mare
Puținea dragoste are
Domășnia îi mai micucia
Și-i multă dragoste-n ea,
În Domășnia-i apa dulce
Cine-o bea nu s'ar mai duce
În Domășnia îi apă rece
Cine-o bea de dor îi trece

Frunză verde creang uscat,
Tot mă mir ce să mă fac
'Mi-o cădut mîndra cu drag
Că mi-s **) june desmerdat
Și cu dorul ne-nvîșat

Spune băla adevărat
Cine 'mi-te-o înșelat
Te-o înșelat te-o sărutat
Un voinic mîndru și-'nalt
'Nalt și subțirel
Par'că-i tras printr'un inel;
Neică, față lui, rașă soarelui
Ochiorii lui, mura codrului
Sprîncelele lui pe...

Culeș

scriind-o în locul al doilea. Și după toate acestea... ca un fiu crescut cu prescură și mai mult în școala românească, se fusese suspiciat ca vândător național?

Dar' eu sunt liniștit în convingere și nu mă mustră conștiința, pentru-că din o coală de hârtie albă am tăiat din un colț un dărab, am scris pe dărabul tăiat cu cerusa Dr. Iosif Turcu recte Török, am mers cu ea la urnă și am dat-o în mâna președintelui.

Pentru-ca să Vă convingeți, domnule redactor, acud aci hârtia menționată, din care am tăiat sedula de votare, pe care (sub jurământ) am arătat-o mai multor oameni.

Binevoii, domnule redactor, a-i trimite hârtia acudată ca să vadă pretinsul „veritas”, că de unde am tăiat sedula, și apoi direct sau indirect odată tot va pute ajunge la sedulele de votare, unde va afla o sedulă (pare-mi-se unica) scrisă cu cerusa de mine, și apoi dacă nu voesc a-mi recunoașea scrisoarea, să examineze calitatea hârtiei, și dacă nu voesc să creadă nici în calitatea acesteia, să o pună la locul de unde am tăiat-o și se va nimeri. *)

DI Dr. Turcu ne scrie cu data Viena 10 Maiu n. următoarele:

Relativ la alegerea medicului opidan din Hațeg, întâmplată în 13 Aprilie a.c., s'a fost relaționat într'un număr al „Tribunei” în luna trecută. Îndată după aceea alegere herostratică, — *sit venia verbo*, — mă eram decis, amintind per tangentem această alegere, a mă ocupa cu unele scări de contagioase, care, precum și acest cas a documentat, infectează societatea și pun pedecă intereselor noastre naționale.

Cetind articolul amintit, n'am voit să fiu judecat de unilateral, deci mi-am amintit intențiunea, pentru a aștepta replica persoanelor numite în articolul amintit, pentru a cunoaște scusele, respective cauzele, care i-a în demnat a comite așa faptă herostratică, trecând în partea Jidanilor, și așa făcând posibilă alegerea unui Jidan de medic. Această procedură am aflat-o de consultă din cauză, ca fiind eventual invinuit, să mă pot justifica față cu onoratul public român, respective să exclam „*pater peccavi*!”

M'am înșelat însă în așteptările mele, deoarece cele persoane n'au avut curajul a se justifica pentru faptele lor, ci s'au decis a tăce. Nu voesc să caracteriz pe o persoană, care nu e în stare a-și da cont despre faptele sale, a-și apăra un principiu profesat, ci amintesc numai, că un om onest timbrează o astfel de creatură, fără caracter, și *per deductionem* afirm, că persoanele respective nu din principiu au votat pentru Jidani.

Înainte de ce m'as demite a mă ocupa cu persoanele din cestiune, — îmi țin de datorință și pe această cale a-mi exprima mulțumita mea cea mai sinceră față cu acei 22 membri din comitet, care pe lângă punerea în acțiune a întregului aparat sovinit maghiaro-jidano-armean, pentru reușita candidaturii jidan, — nu s'au lăsat a fi seduși, ci consili de sfintele lor datorințe, s'au născut a conserva și pe viitor caracterul românesc al opidului. Deși de *facto* n'am învins, moralmente însă totuși am câștigat, fiind cu o experiență mai avuți pentru viitor. Acest cas ne va servi de încurajare la luptă, ne va servi de învățătură, de a încurajare și scoate afară din mijlocul nostru ce e putred, a evita astfel de creaturi fără caracter și frimite bărbătească, a purifica societatea de astfel de parasite, care girându-se de Români, din interese personale joacă rolul de trădători.

De astă-dată nu mă voi ocupa cu cele 3 oi rățacite, adică dascălul Sanzian et consortes, care au trecut în turma lui Israel. Voesc numai pe scurt a mă ocupa cu primul Bêrsan, rezervându-mi totodată dreptul cu altă ocaziune a-l prezenta onoratului public în natură.

Va să fiică între mine și Bêrsan încă nu s'unt încheiate socotilele. După-cum seiu eu, de nascere e Român, după sentimente hermafrodit jidano maghiar. Se vorbește a fi studiat și facultatea juridică, și după-cum se dă cu socotalea, Jidanii din Hațeg l'au designat pentru o funcțiune în curatoratul bisericesc, pentru promovarea intereselor jidane.

Mă rog să nu mi-se judece expresiunile mele de prea aspre, din cauză că se acomodează obiectului din cestiune. Bêrsan adică e o persoană anomală, relativ la facultatea sensibilă, lipsindu-i facultatea fiziologică de a-și manifesta obiectiv sentimentele sale. Cu alte cuvinte rușinea pentru Bêrsan e *terra incognita*, sau exprimându-mă mai clar, „gros de bot”.

Acest sobol național a fost de Români Hațeg ales de primar, după mari lupte. Acela Românii din Hațeg erau un

trup, un suflet, și totdeauna erau pregătiți a-și validita drepturile lor, a conșe. va caracterul românesc al opidului și a împedeca orice influență străină. Cu alegerea de primar a acestui satrap lipsit de orice sentiment nobil, lipsit de orice frimite bărbătească, lucrurile s'au schimbat.

Din cauza activității sale incorecte a fost tras în cercetare disciplinară, ear' acum în cercetare criminală, comițând fapte murdare, și aducând averea opidului la sapă de lemn. Acest hazardist național, după-ce a vădut, că Românii nu se mai entusiasmează pentru faptele sale, și prevădend rezultatul alegerii viitoare de primar, nu a devenit nici decum în perplexitate pentru aflarea mijloacelor de a paraliza născuțele partidei române. A aflat deci de consult, și a-și găsit câteva creaturi în magistrat, — *per nobile fratrum*, — cu care inclinând spre partidul jidano-maghiar, formează majoritatea în comitetul opidan și în modul acesta se nisuesce a satisfice dorințelor acestui partid, pentru prețul de a-i da sucursul la alegerea viitoare. Ce va fi, vom vedea, lucrul principal e, că dl Bêrsan pentru noi a încetat de a mai exista, și îl rog publice a arăta cauza, care l'a îndemnat a face posibilă alegerea Jidanului, la din contră îi promit, că *nolens volens* îl voi sili a face aceasta.

Dr. Turcu.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

Cluj, 11 Maiu n.

(*Afaceri bisericesci*). Pentru regularea acestor afaceri bisericesci avem și un „statut” exmis de către Excel. Sa arhiepiscopul și metropolitul de Alba-Iulia—Făgăraș, încă din șed. consistorială ținută în 2 Iunie 1888. Acest statut cuprinde în sine „în generalibus” aproape toate agendele administrative bisericesci și școlare.

Eată câteva pasaje extrase din acel statut:

Capit. 1. §. 9. al. 3. dîce: „Afacerile unei parohii se efectuează: 1. Prin adunarea generală parochială. 2. Prin curatoratul parochial”.

Cap. 2. §. 3. dîce: „Averea bisericească și școlară se administrează nemijlocit prin curatoratul bisericesc, respective școlastic pe lângă controla și ajutorul adunării generale parochiale”.

Cap. 4. §. 13. alin. c) dîce: „Adunarea generală parochială ordinară se va țină odată într'un an, în Dumineca ce va urma după Botezul Domnului; în cas de lipsă și mai de multe ori”.

Parochul nostru a fost rugat amical de unii și de alții să țină adunare bisericească încă pe la sărbătorile născeri, dar' nu a voit să audă de aceea. La termenul „prescrip” însă prin înalta dispozițiune, nici vorbă nu a fost, căci atunci dl paroh avea alte lucruri mai iminente decât conchegerea și ținerea unei adunări generale parochiale. Credeam însă, că — provocat fiind chiar și de către unii dintre curatori, — o va conchega mai târziu, dar' nu o făcu.

Îmi iau libertate a-l întreba pe onor. domn paroh, că ce poate fi cauza de așa tare se feroce de „adunarea generală parochială”; pentru-ce nu se supune ordinațiunii consistoriale (cap. 4. §. 13 al. c)? Se teme doară, că se va ivi ceva acuză contra d-sale? E superfluă frica, căci tot acel §. al. d) dîce: „Nici o acuză contra parochului nu poate fi substratul adunării generale parochiale”, deci de această temere este *eo ipso* scutit.

Îmi iau libertate însă a-i aduce la cunoștință dlui paroh, că ar fi de dorit a se țină acum „adunarea generală parochială” și încă în timpul cel mai scurt. O cer aceasta multe împregiurări critice bisericesci și o mulțime de agende iminente școlare, și l' fac atent asupra împregiurării, că adunarea prescripă prin cap. 4. (§. 13 al. c) nu s'a ținut; mai departe, că sunt foarte multe alte afaceri, care cer grabnic ținerea unei astfel de „adunări”.

Totodată cred, că dl paroh nu voesc doară, ca acele afaceri școlare, care foarte ușor le-am pute noi arangia, să așteptăm să ni-le reguleze inspectorul școlar regesc? Cred firm, că prin aceasta am reimprospătat în memorie dlui paroh al nostru înalta „ordinanță” și nu peste multe ne vom întâlni în „adunarea generală parochială”, la a cărei iminentă conchegere încă odată îl rog și îl fac atent pe on. domn paroh al Clujului. „*Olaudiopolitanus*”.

CRONICĂ

Maiestatea Sa Monarchul va inspecta trupele din tabăra dela Bruck l. Leitha la 18—20 Maiu și la 3—4 Iunie.

Archiducele Albrecht, după-cum se scrie din Cinci-Biserici, va mai sta o săptămână în castelul lui din Baranya, unde n'a fost de 10 ani. Fiind puțin răcit, doctorii l'au recomandat să stea la castel, unde petrece plimbându-se oare întregi prin parc. Duminecă a fost și la biserică, unde a ascultat liturgia și predica popii. După aceea a dat masă, la care a invitat pe preot și pe funcționarii de pe moșia sa.

Wie hâjszt? Au mai primit botezul în Iordanul sovinitilor următorii jupâni nebotezați: Iosif Schlesinger, schimbându-și numele în Szűcs, Iacob Schlesinger în Bodrog, Iosif Oppenheim în Horváth, M. Habenicht în Halasi, Ignatz Fischer în Beregi, Bene Funkenstein în Fodor, Clara Kohn în Korányi, Mihail Deutsch în Németh. De va merge tot așa, pe când sosesc sărbărea milleniului, toți fiii lui Israel o să dănească la un loc cu fiii lui Árpád. Nui-vorbă: potriveală este!

Clujenii și ministerul de justiție. Ministrul de justiție Szilágyi a cerut municipalității Clujului să dea un loc pentru a se clădi pe el tribunalul. Clujenii însă, cu toate-că guvernul unguresc pentru a-i ridica la fața toate hădăurile, le îngrădădesce toate autoritățile acolo, au refuzat să dea acest loc. Ce gălăgie s'ar face când un oraș maghiar ar fi făcut aceasta.

Hymen. Amicul și colaboratorul nostru extern, dl G. Bogdan Duică, s'a cununat Marți în 10 n. l. c. cu d'șoara Maria Daul, profesoară în Bucuresci. Actul cununiei s'a săvîșit în cerc restrins familiar în biserica Stului Nicolae din Brașov, locul natal al mirelui. Dorim tinerii părechi cea mai senină fericire.

Ni-se scrie din Viena: Domnul Paul Nistor, funcționar de vamă în Timiș, și-a sărbătorit cununia cu d'șoara Elena Colceriu, fiica decedatului medic archidiecean din Blaj Dr. Ioan Colceriu, la 1 Mai a. c. st. n. în Lăpușul Unguresc.

Dela universitatea din Cluj. Pentru anul școlar viitor toate patru facultățile universității din Cluj au ales unanim de rector magnificus pe profesorul Dr. Clement Ováry, dela facultatea juridică.

De ale justiției. „Pesti Hirlep” află, că ministrul de justiție va propune Maiestății Sale să se conferească mai multor președinți de tribunale titlul și caracterul de judei curiali onorari și al mai multor jude de tablă, după-cum este prevădut în legea despre organizarea judecătorilor. Spre acest sfârșit s'au înscris în budget salare de judei de Curie, respective de tablă pentru 5 președinți de tribunal, 32 jude de tribunal și 4 procurori.

Casina petrece. Sub acest titlu „Magyar Hirlep” aduce un articol, în care un patriot își exprimă marea indignare, că pe când Baross zăcea pe catafalco, mai mulți tineri aristocrați făceau chef mare în casină, jucând cărșdă cu cucoanele și destupând la sticle cu șampanie de șanau saloanele casinei. Foia patriotică este tare supărată, că aristocrațimea, și îndeosebi membrii casinei, unde umbra și Baross, au arătat atăta cinism și lipsă de respect față cu memoria fostului ministru maghiar.

Croații din Fiume și guvernatorul. Casina Croaților din Fiume cu ocaziunea primirii guvernatorului a demonstrat prin faptul, că n'a fost reprezentată la ceremonie. Baronul Simon Vranitzany, preșident al casinei, a propus în urmă, ca totuși să se facă o vizită guvernatorului. „Pester Lloyd” însă scrie, că nici din această vizită n'are să se aleagă nimic. Preșidentul a pus anume în circulație o listă ca să o icsălească toți cei care se duc la vizită. Nici a patra parte însă din membrii casinei n'au icsălit lista, ba mulți chiar din cei-ce au icsălit, și-au retras icsălitorile.

Anarchiștii. „Liberté” din Paris scrie, că poliția a dat de urma fapturilorilor exploziei în restaurantul din Vergy. Numele celor bănuți a produs mare senzație. Primind mai multe scrisori amenințătoare, poliția a luat măsuri extraordinare de precauțiune la palatul bursei. Guvernul a prezentat un proiect de lege ca să se desădușă de cei-ce au suferit pagube prin atentatele anarchiștilor.

Sănătatea reginei României merge de căta timp ceva mai bine; regina însă tot simte multă greutate de a umbla. Mișcările trăsuri ostendind prea mult pe regina, ea face preambulări pe lac în barcă, timpul fiind acum cald și frumos. Maiestatea Sa a primit săptămâna trecută visita A. S. principelui de Nassau și așteaptă acum pe principele de Hohenzollern, care va petrece câteva zile pe lângă regina.

3/15 Maiu la Brăila. Administrațiunile societăților naționale din ardea Brăila: „Carpații”, „Liga Culturală”, „Furnica” și „Vulturul”, considerând ziua de 3 Maiu, în care la anii 1848—1849 Românii transcarpatini, în număr de peste 40.000, adunați în câmpul libertății dela Blaj, au proclamat libertatea și desființarea iobăgiei, ca pe una din cele mai memorabile date din viața trecută a națiunii române, au decis a o sărbători în unire, cu solemnitate, și prin delegațiunile lor au stabilit următorul program: Art. 1. Toți membrii societăților nas numite s'unt cu insistență avisați de a arbora, în precitata zi, la magazinele și casele lor standarde cu tricolorul național și de a lua parte la sărbare. Administrațiunile societăților roagă pe toți dnii concetățeni a se

asocia la sărbătorire. Art. 2. Societățile unite vor eși la festivitate în corpore, cu drapelelor lor desfășurate și membrii, în ținută de sărbătoare, s'unt datori a observa cea mai strictă bună-ordine. Art. 3. În mersul lor societățile vor păstra următoarea ordine ierarhică: 1. „Carpații” și „Liga”; 2. „Furnica”; 3. „Vulturul” și membrii se vor așeza în rânduri de câte patru persoane. Art. 4. În dimineața zilei de 3 Maiu, membrii fiecărei societăți se vor aduna la sediul ei, respectiv, de unde la ora 8 vor merge în corpore la societatea „Carpați”, în bulevardul Carol I., nr. 71. De aci la ora 9 a. m. vor porni toate împreună cu musica în frunte pe Calea Regală, direct la biserica catedrală, unde la ora 10 se va oficia un Te-Deum. Art. 5. Musica va intona imuri și marșuri naționale. Art. 6. După terminarea serviciului divin societățile vor percurge în bună ordine: Strada Galații, bulevardul Cuza, strada Municipală, a Călărașilor și bulevardul Carol I., și apoi dela locul de unde au plecat se despărțesc. În dreptul liceului din bulevardul Cuza, societățile se vor opri și vor defila. Membrii se vor așeza în ordine, cu fața spre liceu, și își vor descoperi capetele în semn de respect către sanctuarul culturii. Musica va intona imnul național. Art. 7. Instituțiunile și autoritățile publice s'unt cu onoare rugate a-și trimite reprezentanții lor spre a asista la solemnitate. Art. 8. Banchetul, care va avea loc la ora 9 seara, se va organiza de către o comisiune specială numită din sinul societăților unite. Delegații: G. Avesalom, N. Chivulescu, I. Tănăsescu, Alex. Iliescu, R. Popescu, M. Bălănescu, A. Căciulă, T. Georgescu, V. Gămulea, L. Moldovan.

Dela Academia-Română. Academia-Română posedă o avere, care îi produce un venit de 142.346 lei 15 bani. În această sumă nu e cuprinsă donațiunea Adamaki. — Academia-Română a acordat suma de 500 lei ca ajutor dlui Ioan Pop Reteganul, pentru publicarea datinelor populare. Deasemenea Academia a acordat suma de 400 lei dlui Burada spre a face explorațiuni între Românii din Asia-mică.

Starea sănătății episcopului Melchisedec, care fusese foarte rea, se îndreptează din zi în zi, scriu toile bucurăscene. I. S. S. a putut face câteva preambulări mici, și pe vară va merge la o stațiune balneară.

Sărbare pentru militari. Regele Carol și A. S. R. principele Ferdinand al României vor visita sărbările, pe care clubul ofițerilor de rezervă le va da în zilele de 2 și 3 Maiu în grădina Cîrmegiu în folosul răniților din războiul 1877—78.

Pentru Ligă. Dl Ioan Stănescu, deputat, a oferit suma de 200 lei casei secțiunii Mehedintzi a Ligei culturale române.

Incendii de păduri în Bucovina. Se telegrafează din Cernăuți, că în pădurile fondului religios gr. -or. a izbucnit un foc, care a durat 20 de ore și a mistuit 100 jugere de pădure.

Suprema lex legis voluntas. Se depeșează din Berlin cu data de 10 Maiu următoarele: Unul din șefii partidului conservator, deputatul Rauehold, se va retrage de pe terenul politic, din pricină că la un banchet dat de ministrul Herrfurth împăratul l'a desconsiderat, ceea-ce l'a făcut apoi pe Rauehold să se ducă cu greu să mulțamească împăratului pentru decorațiunea ce i'a acordat, și anume nu s'a dus decât după-ce a intervenit primul preșident al Saxoni. Împăratul, care auzise, că Rauehold s'a pronunțat puțin măgular despre dînsul pentru frasa „*Suprema lex*” etc., îl primă și cîndu-i: „Da, da, iubite Rauehold! *Suprema lex legis voluntas*! și i'a întors apoi spatele. Ear' unui dignitar de stat ce era acolo îi dîse: „I-am tras o săpuneală sdrăvănă bătrânului!” Scena aceasta a pricinuit mare senzație și între conservatori supărare.

Împăratul și Berlinezii. Berlinezii s'unt de mult supărați pe soldații, care stînd de pază, din ordin mai înalt, tratează aspru cu trecătorii, astfel că s'a întâmplat ca din public să fie împușcat câte unul. Împăratul se vede că a ținut să răspundă supărării Berlinezilor, căci zilele acestea inspectînd reg. 3 grenadier, chemă din front pe soldatul Lutzk, care fiind de pază a împușcat pe un lucrător, ear' pe altul l'a rănit, și după-ce l'a lădat strășnic, i'a întins mîna. Mai înainte la casarma militară îi dăduse „bravului” militar și portretul cu icsălitor sa. Numai Berlinezii nu se vor bucura însă de această faptă a împăratului lor.

Navă răsturnată. Lîngă Bajenszko s'a întîmplat o mare nenorocire: ca la o sută muncitori, bărbați, femei și copii, vrînd să treacă peste apă cu o navă ce era trasă de un vapor, nava s'a răsturnat în urma ciocnirii vaporului cu un alt vas. Toți de pe navă au cădut în apă. 60 persoane s'au înecat.

O curiositate. Un jurnal englez asigură că, după observațiunea unor cunosători, care nici-odată nu s'au înșelat (adevărăt se fie oare?) la 15 Maiu curent, va fi în Europa atît de frig, încât vor degera toate recoltele și fructele, așa încât numai astronomul prevestesece o mare nenorocire pentru întreaga Europa. De bună-seamă, că astronomul nostru se va fi îngrijit de timp a se aproviziona de făină și de paltoane, ca să nu peară de foame după-ce recolta va degera, și să nu înghețe cînd la 15 Maiu va veni acel grozav ger.

Noul ministru president al Italiei, dl Giolitti, este un specialist recunoscut în afaceri financiare. Sub ministrul Sella și Depretis a fost director general al impozitelor. În 1889 el a contribuit foarte mult la căderea ministrului Magliani. Într'al doilea minister al lui Crispi a fost ministru de finanțe și apoi la tesar, dar' a trebuit să se retragă, neputînd realiza programul de economie, care l'a accentuat mult înainte de a ajunge în minister. De atunci și pînă în anul trecut Giolitti a stat în rezervă. Anul trecut s'a apropiat cu bunăvoință de Rudini, dar' nu a primit să intre în ministerul acestuia. Prin vorbirea sa dela 5 l. c. s'a hotărît soartea ministrului Rudini, ceea-ce va fi motivul chemării sale la guvern. Giolitti trece de prieten al triplei alianțe.

Foc îngrozitor. Din San-Francisco se scrie, că în Cliva, la Nitsching, a izbucnit un incendiu, care a prefăcut în cenușe 2000 case. Sute de oameni au ars. Pagubele s'unt enorme.

Studii etnografice asupra creșterii și dezvoltării corpului omenesc cu privire la împregiurările și datinile noastre.

De Dr. T.

(Urmare și fine.)

2. Sistarea posturilor după-cum există pînă acum fără condițiune pentru tinerime pe timpul dezvoltării, pentru ori-ce morburii, pentru femeile grave sau cu copii la sin și pentru bătrîni. O constituție robustă e cel mai bun scut în contra tuturor boalelor și aceasta se poate ajunge numai printr'un nutrimînt abundent și mestecat. Posturile, pîrul cel lung al popilor, camilavea, pomenile etc. s'unt numai formalități, ear' nu părți esențiale ale religiei, și prin ținerea lor singură (!) nu poate nime aspira la fericirea vieții viitoare. Statul are dreptul și datorința să oprească pomenile la casa mortului, care a murit d. e. de typhus, vîrsat, scarlatină etc., de greață tac, și atunci îndată e vorba, că statul se mestecă în obiceiurile noastre. Dacă n'am fi prin numărul nostru o bîrnă în ochii statului, el ar fi intervenit demult....

3. Instrucțiunea fetițelor prin școale și institute mai mult în prepararea de diferite mîncări și în sădirea unei grădinițe de legumi, decât în limbi străine, care devenind preotese etc., ar avé de a răspîndi cunoștințele aceste prin țerance și mai departe în interesul poporului rîu nutrit și ticălos.

4. Conscrierea periodică a melodiilor și cântecelor populare, care ca un produs al geniului popular s'unt în pericol a fi furate de străini. D. e. *csárdás* ul unguresc, *ritka buza*, *ritka drpa*, *ritka rosz* etc., e compilat în partea primă din „*Farina*” dela Abrud, din această marelseală a Moților, care după părerea mea nu e întrecută de melodiile unguresci, germane, franceze sau polone în ce privesc frumsețea, vivacitatea și agerimea și ar fi deamună de a fi proclamată de melodie națională și peste Carpați, pe lîngă care „*Hora*” e un cânt de sclăvie de cea origine ca și „*Kolo*” al Slavilor din Sud.

Pentru separarea lor și de melodiile ucraine sau de cele numite kolomeyka încă e foarte de lipsă. Inițiativa trebuie să o iee „Asociațiunea transilvană” prin escrierea unui premiu sau prin de legarea unui compositor din România.

5. Răspîndirea nu numai a cunoștințelor prin școale, ci și a culturii, a datinelor frumoase, a etichetei, a afabilității în societate etc., care s'unt condițiile prime ale unui train posibil, social, după-ce tinerimea noastră percutându-se din popor, aceste lucruri nu și-le pot însuși nici acasă și nici nu are hofmeister pentru scopul acesta. Eu am auzit în Viena tineri români dela universitate înjurînd mai rîu decât cocișii unguresci; că cu așa oameni mai târziu e în silă de a eși la cale, și o armonie e imposibilă, de sine se înțelege. *)

Instruarea tinerimii cu deosebire asupra boalelor lipicioase și asupra însemnătății ce are o separare rațională a lor, dacă undeva izbucnesc, e mult mai însemnată și mai folositoare decât predarea și perderea vremii osteologia. Tinerimea din gimnasiu ar fi bine să fie vizitată periodic de medic, — ca la miliție — și cei cu ofica îndată concediați. Aceasta e datorința directorilor față cu părinții.

După-ce toată viața noastră și traiul nostru se bazează pe natură, e de lipsă a preda științele naturale cu mai mult zel și interes, deoarece ele s'unt fundament, pe care poate numai o țeară înflori și un popor ajunge la un train mai bun și fericit. Petrografia, care e studiul pămîntului, pe care stăm și din care trăim, abia se simte.

De cultura și nobilizarea raselor de vite, care formează avuția celor mai mulți Români din Ardeal, nu se predă nimica. Nu e mirare, dacă profeții și învățătorii nostri nu pot da nici un sfat din economia poporului. (Poate din Isagogia din limbile semitice?) Tinerimea noastră, care maturizează, nu cunoaște

*) Într-o școală din Ardeal se împarte poporul nostru între născuți și botezați cu lapte acru și dulce; de bancheturile de vinars — tac... unde e influența civilizatoare a școlii?

un carpin dintre fagi sau un paltin, eu am aflat unul, care n'a cunoscut arinul dintre mesteceni, și acesta a studiat în gimnaziile mai renumite din Ardeal.

În loc de a face atâta politică prin școale și institute după dafina Ungurilor, ar fi mai bine să cetească tinerimea noastră d. e. Thier-Encyclopedie de Koch sau cărțile asupra culturii raselor de vite a profesorului Dr. Baranski dela școala veterinară din Lemberg.

Firește, științele naturale numai „peripatetice”, respective împreunate cu excursiuni se pot preda. Până acum numai tinerimea săsească și ungurească au vădut-o așa călătorind. Ar trebui sub conducerea profesorilor din științele naturale în tot anul, după metoda militară, să se facă excursiuni de vre-o 7—10 zile cel puțin odată, și pot fi domnii profesori siguri, că tinerimea aceasta așa învățată pentru viață mai mult ca într'un an pe bancă în școală. Autoritățile dela calea ferată și inspectorii de băi sunt încredințați din partea statului a sta la îndemână în cazuri de acestea.

6. În fine aș dori, ca și în clasele superioare cel puțin în familie să se vorbească mai mult românește. E frumos, dacă omul posedă mai multe limbi, dar aceasta pe conta limbii materne e un păcat, tocmai acum când limbii românești e declarat răboiul de extirpare din unele părți egoiste. Acesta e cel mai frumos tezaur ce ni-l rămas din strămoși, și ori-și-cine își poate închipui indignarea mea, când în anul acesta într-o petrecere românească, agrăind românește nisece domnișoare apărute în costumul național, eu am căpătat răspunsul în limba germană. Informându-mă mai deaproape am aflat, că sunt „cocoane” de soia acelor pentru care Sion a cântat „Doamne cât e de frumoasă, limba ce-o vorbim”. De ce nu iau exemplul dela Poloneze, care nici cu un străin, despre care știu, că nu posedă limba polonă, nu vorbește în limba germană, — mai ușor franțuzește etc.

Quae vidi scripsi.

O prinsoare interesantă s'a făcut zilele acestea în prezența unui public foarte distinct invitat în un hotel de primul rang din capitală. Un baron german și un conte maghiar, cel din urmă purtătorul unui nume des numit dela campania electorală încoace ca „bărbat al viitorului”, au fost cei care au făcut prinsoarea. Obiectul prinsorii (pe o sută butelii de champagne franceză și un supeu exchisit) a fost următoarea întâmplare:

Înainte cu circa 4 săptămâni, în decursul unei soarele la un magnat din Budapesta, ambii aristocrați au ajuns la ceartă despre aceea, că baronul s'a exprimat despre viticultura ungară și vinurile ungurești în general foarte nefavorabil, din contră vinurile de Rin-le ridică până în nori cu lauda. „Până-când” reflectă contele — „Germanii și Francezii cumpără vinurile noastre, le transportă peste graniță și le vând ează — firește de 4—5 ori mai scumpe — sub marca lor în Ungaria, și până-când fabricanții germani (?) până și extractul vinului unguresc, cognacul, în același mod îl exportează și apoi eaz' îl importează, până atunci nu mă neliniștesc nici cât e mai puțin pentru viticultura ungară.”

Deoarece baronul nu numai avea îndoeală în privința acestor observări, ci da aceleia și expresiune elocuentă și protestă viu în contra acelor, s'a propus și primit prinsoarea de mai sus. Ca condițiune s'a pus, că contele a fost îndatorat să-și confirme până la 15 Aprilie, 9 oare seara, afirmațiunile sale în un mod ce exclude orice îndoială. Și contele a rezolvat strălucit această misiune.

El comandă 17 sticle de cognac dela diferiți comercianți germani și dispuse transportarea întregii expediții în salonul de mâncare al hotelului amintit. Punct la 9 oare seara a jilei de 15 Aprilie apărură juriul, cei care au făcut prinsoarea și un public numeros și distinct, pentru a asista la sfârșitul acestei prinsorii.

Și ce se întâmplă? După o cercetare minuțioasă s'a constatat deja pe exteriorul sticlelor, că vignetele dela 5 sticle erau numai lipite pe deasupra cu inscripțiuni franceze; sub acelea se afla vigneta ungurească a fabricii de cognac din Angyalfold a contelui Géza Eszterházy!

Un general „ah” urmă acestei descoperiri. Dar' se întâmplă și mai bine. Se trase dopurile dela 3 sticle, la care vigneta germană era suspectă, și spre uimirea tuturor asistenților, toate trei dopurile arătau marca înferată „Contele Geza Eszterházy”. Nu s'a luat asadar nici chiar osteneala de a înlocui dopurile trădătoare prin altele.

Foarte înveseliți prin acest succes, s'au mai scos din restul celor nouă sticle pe ni-merite încă trei, și spre mirarea nemărginită s'a constatat, că sub vigneta germană se afla una franceză și sub asta cea ungurească. Aceste trei sticle de cognac au fost din expediția aceea, pe care a trimis-o fabrica de

cognac a lui Eszterházy la expoziția igienică din Lipsca și a câștigat cu ele medalia de aur. Un practic francez a cumpărat apoi după închiderea expoziției cognacul unguresc, înainte de a se fi provedut Lipsca și a acela, l'a lipit pe deasupra cu vigneta sa și l'a vândut cu prețuri relativ scumpe unui Lipscan, care apoi cu aceeași manipulațiune l'a furnizat contelui ca cognac german.

Fără a dice un cuvânt plăti baronul prinsoarea și se depărta puțin după supeu în apartamentele sale. Când contele în ziua următoare voi a-i face o vizită și întreba pe portier de dl baron, primi ca răspuns: „Dl baron a plecat cu trenul-fulger”.

VARIETĂȚI.

(O statistică curioasă.) Un profesor din Birmingham publică în analele academiei aceluia oraș următorul calcul interesant asupra regilor și împăraților: Până astăzi, dice el, au domnit 2546 împărați și regi, care au guvernat 64 popoare; 303 au fost detronați, 67 au abdicat, 24 s'au sinucis, 12 au înnebunit 100 au murit în războaie, 123 și-au fîcbit zilele ca prizonieri, 25 au fost martiri, 151 uciși în revoluții și 108 condamnați la moarte de justiția poporului și executați în regulă.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Subscrierul comitetului își ține de plăcută datorință a exprima în numele „Reuniunii socialilor români din Sibiu” și pe această cale aduce simțită sa mulțumită membrilor activi ai „Reuniunii române de cântări din Sibiu” d-șoarei Alexandrina Cuntan și dlui Ioan Dămian pentru valorosul concurs dat la concertul arătat la 1 Maiu n. a. c., apoi dlui Demetriu Cuntan, profesor seminarial, pentru pianul pus la dispoziția noastră cu acea ocaziune în mod gratuit, precum și următorilor marinișoși suprasolvenți: Excelența Sa domnul arhiepiscop și metropolit Miron Romanul cu 7 fl.; Paul Muntean, căpitan cer. și reg. din Sibiu, Galacteon Șagău, protopresbiter în Reghin, Ioan Turcu, protopresbiter comitatens în Făgăraș, Constantin Stezar, căpitan cer. și reg. în pensiune din Sibiu, Septimiu Albini, publicist în Sibiu, Dr. Aurel Ciutu, voluntar în Sibiu, Traian Mețianu, protopresbiter în Zernesti cu câte 1 fl. 20 cr.; Demetriu Cuntan, profesor seminarial în Sibiu cu 1 fl.; Tulu Roșescu, protopresbiter în Cluj, și Nicolae Togan, cooperator gr. cat. în Sibiu cu câte 80 cr.; Ioan Baciu, econom în Șoala, I. Marciaș, concepiat advocația în Sibiu, Is. Henteș, paroch în Ocna, Dr. V. Preda, advocat în Cămpeni, Ioan de Preda, advocat în Sibiu, George Chidu din Sibiu, Avram Păcurariu, protopresbiter în Ilia, Dr. Cornelie Diaconovich, secretar de bancă în Sibiu, și Silvestru Moldovan, contabil în Turda cu câte 50 cr.; Ioan Popoviciu, diacon și profesor la școala de fete în Sibiu, X+Y, Aurel Huber, funcționar la direcțiunea financiară în Sibiu cu câte 40 cr.; N. N., Vasile Damian, protopresbiter în Brad, Nicolae Ivan, adm. protopresbiterial în Alba-Iulia, Zevedeu Muresianu, învățător în S-Sebeș, X—Y, d-na Dr. Balint din Sibiu, Ambrosiu Bărsan, primar opidan în Hațeg, E. V., Ioan Papiu, protopresbiter în Sibiu, L. A., Sever Boeu, funcționar la „Transilvania” în Sibiu, C. I., Victor Cușca, drd. în drepturi în Budapesta, Romul Furdui, protopresbiter în Cămpeni, și Ioan Blicke, ospătar în Sibiu cu câte 20 cr. și Z cu 10 cr.

Din gedința comitetului „Reuniunii socialilor români din Sibiu”, ținută la 10 Maiu 1892.

Nicolae Cristea m. p., Toma Simion m. p., președinte, notar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Posta redacțiunii.

Cluj. Despre lucrarea pentru „Foiță” numai după-ce vom vedea-o ne putem pronunța.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 12 Maiu n. Foaia oficială publică autograful Preafalt, prin care Wekerle e însărcinat cu conducerea provisorie a ministerului de comerț.

Înmormântarea lui Baross s'a făcut conform programului. Cadavrul va fi transportat mâine la Illava, unde se va înmormânta la ameași în cripta familială.

Roma, 12 Maiu n. Giolitti întimpină greutăți la formarea cabinetului. Parlamentul va fi probabil disolvat.

Bibliografie.

A apărut:

„Protocolul congresului național bisericesc ordinar” al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, intrunit în Sibiu la 1/13 Octomvrie 1891. Sibiu, 1891. Prețul 70 cr.

A apărut:

„Introducere în științele comerciale” în usul școalelor comerciale și pentru studii particulare. De Arseniu Vlaicu și Ioan C. Panțu, profesori la școala comercială din Brașov. Brașov, 1892.

A apărut:

Volumul VII din Acte și documente relative la istoria renascerii României, publicate de Ghenadie Petrescu, episcop de Argeș, Dimitrie A. Sturdza și Dimitrie C. Sturdza.

Prețul 15 lei. De vîndare la tipografia Carol Göbl, București (Str. Doamnei 14).

În acest volum de 1414 pagini se cuprind 374 documente, care lămuresc atât întreaga mișcare interioară pentru unire în întreg anul 1858, cât și mai ales puternica activitate diplomatică, care s'a desfășurat în acel an de către reprezentanții și guvernele puterilor asupra cestiunii unirii „principatelor.”

Se vinde dimpreună cu volumele II., III., IV. și V.

Volumul al V-lea din „Istoria Românilor în Dacia traiană”, de A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași, a eșit de sub tipar și se află de vîndare în București la librăria Socec, Haimann și Alcalay. Cuprinde în 770 de pagini istoria epocii fanariote 1711—1821, fiind lucrată cu aceeași îngrijire ca și volumurile apărute mai înainte, pretutindenea pe base documentale reproduse sau indirecte mai bine de 1500 de note.

A fost editat și o lucrare a parte sub titlul „Epoca Fanariotilor” fără legătură cu celelalte volume, așa că poate fi procurat și a parte.

A apărut de sub presă și e pus spre vîndare la „librăria școalelor” C. Sfetea din București:

Poveștile pentru scriș și cetit, publicate de minist. cultelor și instrucțiunii publice, precum și pentru tractarea Abecedarului român de V. Gr. Borgovan, directorul școalei de aplicație de pe lângă școala normală de instituitori din București. Prețul lei 1.50.

A apărut:

Tablou de materiile cuprinse în cele 12 volume din „Buletinul societății geografice române”, publicate dela 1875 până la 1891 inclusiv. „București, tipografia Toma Basilescu, Bulevardul Elisabeta nr. 111.

A apărut:

Statistica judiciară din România pe anul 1886. București 1891.

LOTERIE.

Tragera din 11 Maiu st. n.

Brün: 52 7 2 43 76

Călinădărușul zilei.

1/13 Maiu 1892.

Julian: Prof. Eremia.
Gregorian: Servațiu.
Sărele: răsare 4.25, apune 7.27.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 12 Maiu n. 7 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 754.4)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observată	Diferența din proclă		
721.5	+1.3	+19.9	+21.4+11.2
			V

Din țeară 10 Maiu n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	țeară
Budapesta	757	+16.2	N	2
Sátmar	758	+15.3	S	2
Cluj	756	+14.2	S	1
Orșova	757	+15.0	O	3
Arad	755	+14.4	S	3

Sosiți în Sibiu.

La 12 Maiu n.

Hotel „Neurihren”. Oberth, preot, din Mediaș. Roth, procuror al băncii engleze, din Budapesta. Polgár, agent, din Budapesta. Sindays, din Alba-Iulia. Vegh, agent, din Turda. Antoniu Becz, proprietar, din Ciuc-Sereda.

Economie.

Banca austro-ungară. Starea băncii la 7 Maiu n. a fost următoarea: Circulațiunea bancnotelor 410,315.000 fl. (—1,577.000 fl.), etalonul monetar 245,455.000 fl. (—135.000 fl.) portofoliul 158,316.000 fl. (+6,978.000 fl.), lombardul 23,725.000 fl., rezerva de bancnote necontribuabilă 41,459.000 fl. (+1,687.000 fl.).

—

Venitele căilor ferate române. Eată, după „Curierul Financiar”, rezultatul venitelor provisorii ale tuturor liniilor ferate române pe luna Martie, în comparație cu veniturile perioadei corespunzătoare din anul trecut:

	S'au încasat:	
	În Martie 1891	În Martie 1892
Dela călători . . .	1.023.060.03	1.143.725.52
Dela bagage . . .	31.945.81	60,275.33
Dela mărfuri de mare iuteală . .	86.615.07	87.405.57
Dela mărfuri de mică iuteală . .	2,110.508.87	1.468.908.11
Total . . .	3,252.159.78	2,760.314.53

Din cifrele ce preced reese, că în Mart. 1892 veniturile căilor ferate au avut un deficit de 491.845 lei 25 bani.

—

Prospectele de recoltă în România. După-cum se anunță din București cu data de 6 Maiu n., în urma ploilor abundante ce au căzut în săptămâna Pascilor în toată țeara, starea grâului de iarnă îndreptățește la cele mai bune speranțe. Cerealele de primăvară încă au răsărit bine, și condițiunile pentru porumb sunt de natură atât de favorabilă, că fiind temperatura numai cât de cât mai bună resp. mai umedă, pentru toate cerealele e de așteptat o recoltă frumoasă. Rapița stă mai rău; viile încă au suferit.

—

Plantațiunile de viță americană în România. Cetim în „Românul”: Cea mai mare parte din proprietarii care au cerut vița americană ministerului, pentru a face plantațiuni în Prahova, Buzău etc., au terminat plantațiunile lor. Plantațiunile din toamnă se arată deja foarte frumoase.

—

Epizootia din Rusia a încetat. Din buletinele primite la ministerul român de afaceri străine rezultă, că febra aftoasă, care există în Basarabia a încetat definitiv și nu mai există nici un fel de epizootie în Rusia la depărtare de 80 kilometri de frontiera României.

—

Scomptul băncii Engliterei. Banca Engliterei a scăzut scomptul la 2% la finele săptămânii trecute.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 26—27 Aprilie v. 1892

Evloghio lui L. & M. Feitler, orz 4320 hect., 6.45 lei. Balan & Șeitan lui L. & M. Feitler, orz 4500 hect., 5.60 lei. C. Dimitriadu lui M. Kohen, grâu 7500 hect., 11.70 lei. Frații Bach lui A. Kirschen, grâu 950 hect., 10.75 lei. Bril & Reichv lui Galiațato freres, grâu 1000 hect., 11.75 lei. Iacobsohn lui Galiațato freres, grâu 400 hect., 11.20 lei. H. Fulga lui M. Wechsler, porumb 800 hect., 7.90 lei. B. Jippa lui M. Wechsler, porumb 10 vag. 10.— lei. V. P. Sasu lui L. & M. Feitler, meu 550 hect., 6.30 lei. Frații Bach lui Galiațato freres, grâu 1840 hect., 11.50 lei.

Cereale sosite.

Pe uscat: grâu 31.110 hect., secară 3070 hect., porumb 6550 hect., orz — hect., rap. sêlb. — hect., ovês hect.

Pe apă: grâu 9200 hect., secară — hect., porumb 11.500 hect., orz — hect., fasole — hect., rap. sêlb. — hect., ovês — hect.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 7 Maiu n. s'au notat: unguresci bătrâni grei 46— cr. până 46½ cr., unguresci grei tineri 47½ cr. până 48— cr. de mijloc 47— cr. până 47½ cr., ușori 47— cr. până 48— cr., marfă țerănească grea 46— cr. până 46½ cr., de mijloc 46— cr. până 47— cr. ușori 47— cr. până 48— cr., românesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito gre — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sêrbesci grei 46½ cr. până 47½ cr. transito de mijloc 46— cr. până 47— cr., transito ușori 46— cr. până 46½ cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 10 Maiu n. 1892.

Sămînțe		Calitatea per hect.	Prețul per 100 obilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 obilogr.
		dela	până	dela	până
Grâu					
Bănățeneș vechin		74	—	75	8.90 9.05
Grâu dela Tisa		74	—	75	8.90 9.05
Grâu „Pesta”		74	—	75	8.85 9.—
Grâu de Alba-Reg.		74	—	75	8.90 9.05
„Bacfa		74	—	75	8.90 9.05
Grâu ung. de Nord		74	—	75	—
Sămînțe, vechi ori noue		Soiul		Calitatea per hect.	Prețul per 100 obilogr.
				dela	până
Secară		70—72		8.60	8.85
Orz		60—62		5.50	5.65
„		de vîna		5.90	6.40
„		de bore		—	—
Ovășe		—		5.75	6.15
Cucuruz (porumb)		bănăț.		4.90	4.95
„		de alt soi		4.85	4.90
Meiu		—		5.65	5.85
Hirică		—		—	—
Măști pe arămint.	Grâu	de primă.	—	—	—
	„	de toam.	8.19	8.21	8.23
	Cucuruz	Maiu-Iun.	4.91	—	4.91
	„	Iulie Aug.	5.05	—	5.05
	Ovășe	Maiu-Iun.	5.45	—	5.45
	„	de toam.	5.48	—	5.60
Rădăcină		Soiul		Cursul	
				dela	până
Prețul pe 100 obilograme.	Sem. de trif.	Lucernă angurească	36	—	40
	„	roșie	50	—	58
	Oleu de rap.	rafinat	46	—	37
	Uns. de porc	dela Pesta	52.50	52.75	—
	„	dela țeară	—	—	—
	Slănină	săvătăță	43.	44.	—
	„	afumată	48.50	49.	—
	Șeu	—	35	86	—
	Prune	—	10.75	11.25	—
	Lietar	slavon, nou	18.	18.60	—
	„	bănățeneșe	—	—	—
	Miere	brută	—	—	—
„	galbină străcurată	97.	98.	—	
Conă	de Rosenau	140.	141	—	
Spirt	brut	17.60	18	—	
„	Drojdiiță de spirt	21.	21.50	—	

 LOSURI

Budapester Bankverein Actien-Gesellschaft
Budapest, Elisabethplatz 19.

(Cu trimitere pe postă 5 cr. porto).

Institut Tipografic în Sibiiu.

Pretul **20 cr. = 50 bani.**

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Representanti solidi se caută.

Prețul 1 fl. 30 cr.

[illegible]

Editura și tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în liquidatiune în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necsa